

Schenken in Nederland: nu toch belast als erfenis ?!

De Vlaamse Belastingdienst, of kortweg Vlabel, zorgt voor heel wat tumult door een recent gepubliceerde visie. Op 4 april 2016 werd namelijk een alinea toegevoegd aan een reeds bestaand standpunt, waardoor dit ook van toepassing werd op “gesplitste inschrijvingen van effecten of geldbeleggingen”.

Ter herinnering

Het schenken van roerende goederen is een heel frequent gebruikte techniek bij successieplanning. Vaak behoudt de schenker echter nog het vruchtgebruik en gaat slechts de blote eigendom over. Wanneer deze schenking in België voor een notaris geregeld en geregistreerd wordt, betaalt men 3% belastingen indien schenker en begunstigde gehuwd zijn of samenwonen, dan wel in rechtstreekse op- of neergaande lijn een familiale band hebben (grootouders-ouders-kinderen-...). Bij een schenking tussen alle andere personen, geldt er een tarief van 7%. Wanneer de schenker dan overlijdt, volgt het vruchtgebruik de blote eigendom, en bekomt de begunstigde aldus automatisch de volle eigendom, zonder bijkomende belasting.

Niet zelden wordt er voor deze schenking een beroep gedaan op een notaris in het buitenland (voornamelijk Nederland). Vervolgens wordt deze akte niét geregistreerd in België en betaalt men géén belastingen op de schenking. De schenker/erflater mag wel niet binnen de drie jaar na de schenking overlijden. In dat geval handelt de fiscus namelijk alsof de niet-geregistreerde schenking niet bestaat en worden de goederen geacht deel uit te maken van de nalatenschap. Op die manier moet er toch erfbelasting worden betaald, waarvoor een heel wat hoger tarief geldt.

Wettelijke regeling

Op grond van een bepaling in de Vlaamse Codex Fiscaliteit, geldt het vermoeden dat effecten op naam en geldbeleggingen, waarbij persoon X het vruchtgebruik bezit en persoon Y de blote eigendom, zich voor de volle eigendom in de nalatenschap van persoon X bevinden wanneer deze laatste zou overlijden. Dit wordt dan gezien als een legaat, verkregen door persoon Y, waardoor hierop een erfbelasting wordt geheven. Dit artikel vermeldt echter ook de mogelijkheid tot het leveren van een tegenbewijs, onder meer door aan te tonen dat de verkrijging “geen bedekte bevoordeling” is van persoon Y.

Wat publiceert Vlabel ?

De Vlaamse Belastingdienst gaat in zijn publicatie dieper in op dit tegenbewijs.

Ten eerste is er volgens hen de optie om aan te tonen dat er geen causaal verband is tussen de schenking en de gesplitste inschrijving. Dit is voor het voorliggende geval geen mogelijkheid, aangezien de schenking met voorbehoud van vruchtgebruik net de opdeling blote eigendom/vruchtgebruik tot gevolg heeft en er dus zeker een causaal verband is.

Een tweede optie is de registratie van de schenking en aldus het betalen van de schenkbelasting. Deze interpretatie zou Vlabel bovendien niet alleen vanaf vandaag toepassen, maar wel voor alle schenkingen vanaf 1 september 2013.

Meer opties dan deze worden er niet gegeven en het is overwegend dat daar terecht kritiek op komt. Uit de wettekst is heel uitdrukkelijk af te leiden dat enkel “bedekte bevoordelingen” geïnterpreteerd worden. Een schenking voor een notaris, of dit nu in Nederland is of niet, kan moeilijk als “bedekt” bestempeld worden, dit is openlijk geregeld en staat zwart op wit en duidelijk op papier.

Gevolg

Als Vlabel zijn standpunt niet wijzigt, lijkt de schenking van roerende goederen met voorbehoud van vruchtgebruik via een Nederlandse notaris verleden tijd. Sterker nog, wie sinds 1 september 2013 op dergelijke wijze geschonken heeft, zal er goed aan doen om onze Tax en Legal afdeling te contacteren voor een gepaste aanpak.

Wordt er niet ingegrepen, dan worden de goederen zoals uiteengezet geacht deel uit te maken van de nalatenschap van de schenker bij diens overlijden, ook wanneer dit meer dan drie jaar na de schenking zou zijn. De begunstigde betaalt dan erfbelasting op deze goederen (wat in rechte lijn en tussen partners tot 27% kan oplopen), alsof er nooit een schenking heeft plaatsgevonden. Let wel, de gevolgen van dit nieuwe standpunt zijn dus pas voelbaar bij het overlijden van de schenker.

Het is echter niet gezegd dat dit alles zo'n vaart zal nemen. Naar aanleiding van deze laatste publicatie is er wel enige beroering in de fiscale en juridische wereld. Een verduidelijking, herziening of op zijn minst nieuw bericht van Vlabel zal zeker volgen.

We nemen contact op met Vlabel, volgen deze kwestie uiteraard nauwgezet op en houden u op de hoogte van de verdere ontwikkelingen.

Barbara Blomme, Manager Tax & Legal
Stephanie Vanmarcke, Senior Consultant Tax & Legal
contact@vdl.be